

ТАҚРИЗИ РОҲБАРИ ИЛМӢ

ба Ҷ диссертатсияи Зикруллоҳзода Фарҳод Зикруллоҳ дар мавзӯи «Нақши бозиҳои дидактикӣ дар таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва муассисаҳои таълими таҳсилоти олии дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.5.9. Назария ва методикаи таълими забонҳои хориҷӣ (забони англисӣ)

Диссертатсияи Зикруллоҳзода Фарҳод Зикруллоҳ ба яке аз масъалаҳои муҳим ва муҳими илмҳои педагогӣ ва методикаи таълими забонҳои хориҷӣ бахшида шуда, ба омӯзиши ҳамаҷонибаи нақш ва аҳаммияти бозиҳои дидактикӣ дар раванди таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ равона гардидааст.

Муҳимияти мавзӯи таҳқиқот аз талаботи замони муосир, рушди муносибатҳои байналмилалӣ, густариши робитаҳои илмӣ ва фарҳангӣ, инчунин зарурати баланд бардоштани сифати таълими забони англисӣ дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот бармеояд. Дар чунин шароит истифодаи усулҳо ва технологияҳои фаъоли таълим, аз ҷумла бозиҳои дидактикӣ, ҳамчун воситаи муассири рушди фаъолияти маърифатӣ ва коммуникативии хонандагон ва донишҷӯён аҳаммияти хоса пайдо мекунад.

Сохтори диссертатсия мантикӣ, пайдарҳам ва аз ҷиҳати илмӣ асоснок буда, аз муқаддима, панҷ боб, хулосаҳои байнибобӣ, хулосаи умумӣ ва тавсияҳо, инчунин рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат мебошад. Тартиби ҷойгиршавии қисмҳои таҳқиқот ба ҳалли пайгириҳои масъалаҳои гузошташуда мусоидат намуда, аз сатҳи баланди фарҳанги илмӣ муаллиф шаҳодат медиҳад.

Сохтор ва мундариҷаи рисола

Муқаддима аҳамияти мавзӯро пурра асоснок мекунад, сатҳи дарки масъалаи илмиро арзёбӣ мекунад, объект, ҳадаф ва фарзияи таҳқиқотро

муайян мекунад, ҳадафхоро тартиб медиҳад, асосҳо ва усулҳои методологиро ошкор мекунад ва навоари илмӣ ва аҳамияти назариявӣ ва амалии корро нишон медиҳад. Унсурҳои муҳим ин тартиб додани нуктаҳои асосии ҳимояшаванда, инчунин маълумот дар бораи таҷрибаи гузаронидашуда ва маводи тадқиқотии истифодашуда мебошад.

Дар боби якум «Ҷанбаҳои назариявии нақши бозиҳои дидактикӣ дар омӯзиши забонҳои хориҷӣ» ҷанбаҳои назариявии истифодаи бозиҳои дидактикӣ ҳамчун воситаи таълим дар дарсҳои забони хориҷӣ таҳлил гардида, технологияҳои истифодаи онҳо дар омӯзиши забони англисӣ дар шароити дузабонӣ ва нақши онҳо дар омӯзиши забонҳои хориҷӣ муайян карда шудаанд. Муаллиф бо таъкиди ба манбаъҳои гуногуни илмӣ заминаҳои назариявии масъалаи таҳқиқшавандаро амиқ омӯхта, мавқеи илмӣ худро асоснок намудааст.

Боби дуюм «Омӯзиши забони англисӣ дар марҳилаи ибтидоӣ» ба масъалаҳои омӯзиши забони англисӣ дар марҳилаи ибтидоӣ бахшида шуда, имкониятҳо, хусусиятҳо ва бартарҳои истифодаи бозиҳои дидактикӣ ҳамчун шакли фаъоли фаъолияти таълимӣ мавриди таҳлил қарор гирифтаанд. Дар ин қисмат роҳҳои самараноки истифодаи бозиҳои дидактикӣ барои ташаккули шавқу ҳавасмандии хонандагон ба омӯзиши забони англисӣ нишон дода шудаанд.

Дар боби сеюм «Омӯзиши забони англисӣ дар донишгоҳҳои забоншиносӣ» масъалаҳои методология, барномаҳо ва равишҳои муносири омӯзиши забони англисӣ дар донишгоҳҳои забоншиносӣ баррасӣ гардида, хусусиятҳои таълими ин фан дар муассисаҳои таҳсилоти олии забоншиносӣ таҳлил шудаанд. Натиҷаҳои бадастомада барои тақмили раванди таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии аҳамияти назаррас доранд.

Боби чорум «Бозиҳои забонӣ, дараҷаи азхудкунии забонҳо ва махсусияти омӯзиши забони хориҷӣ» ба омӯзиши бозиҳои забонӣ,

дараҷаи азхудкунии забонҳо ва хусусиятҳои омӯзиши забони хориҷӣ бахшида шудааст. Дар ин бахш нақши кори мустақилона, мушкилоти мавҷуда дар раванди омӯзиши забони англисӣ ва истифодаи технологияҳои муосири таълимӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии ғайризабонӣ мавриди таҳлили амиқ қарор гирифтааст.

Дар боби панҷум «Омӯзиши забони англисӣ дар донишгоҳҳои ғайризабонӣ» технологияҳои муосири таълими инноватсионии забони англисӣ, таҷрибаи истифодаи бозиҳои дидактикӣ дар донишгоҳҳои ғайризабонӣ ва натиҷаҳои озмоиши педагогӣ таҳқиқ шудаанд. Натиҷаҳои озмоишӣ самаранокии истифодаи бозиҳои дидактикиро дар баланд бардоштани сифати дониш, рушди малакаҳои коммуникативӣ ва фаъолнокии таълимии донишҷӯён исбот менамоянд.

Навгони илми таҳқиқот дар таҳия ва асоснок намудани ҷанбаҳои назариявӣю методии истифодаи бозиҳои дидактикӣ дар омӯзиши забони англисӣ, муайян намудани шароитҳои педагогии таълиқи онҳо ва пешниҳод намудани роҳҳои такмили раванди таълим дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва олии ифода меёбад.

Аҳаммияти назариявии диссертатсия дар ғанӣ гардонидани назария ва методикаи таълими забонҳои хориҷӣ, тавсеаи донишҳои илмӣ оид ба истифодаи технологияҳои фаъоли таълим ва муайян намудани ҷойгоҳи бозиҳои дидактикӣ дар ташаккули салоҳиятҳои забонӣ ва коммуникативӣ зоҳир мегардад. Аҳаммияти амалии таҳқиқот бошад, дар имконияти истифодаи натиҷаҳо, хулосаҳо ва тавсияҳои илми муаллиф дар фаъолияти омӯзгорон, таҳияи барномаҳои таълимӣ, китобҳои дарсӣ ва дастурҳои методӣ таҷассум меёбад.

Қобили таъкид аст, ки Зикруллоҳзода Фарҳод Зикруллоҳ дар ҷараёни анҷом додани таҳқиқоти мазкур худро ҳамчун муҳаққиқи соҳибтаҷриба, масъулиятшинос, меҳнатдӯст ва дорои ҷаҳонбинии васеи илмӣ муаррифӣ намудааст. Аз муҳтавои диссертатсия бармеояд, ки

муаллиф нисбат ба интихоби мавзӯъ, чамъоварӣ ва таҳлили маводи илмӣ, омӯзиши адабиёти соҳавӣ, ташкил ва гузаронидани озмоишҳои педагогӣ, коркарди натиҷаҳо ва чамъбасти онҳо бо эҳсоси баланди масъулият муносибат кардааст. Ҳаҷми назарраси маводи таҳлилшуда, фарогирии масъалаҳои назариявӣ амалӣ ва мантиқияти сохтори таҳқиқот аз муносибати софдилона ва вичдононаи муаллиф ба фаъолияти илмӣ шаҳодат медиҳанд.

Муаллиф дар раванди таҳқиқот сатҳи баланди донишҳои назариявӣ, қобилияти таҳлилу чамъбаст, малакаи истифодаи усулҳои муосири таҳқиқоти педагогӣ ва маҳорати кор бо сарчашмаҳои илмии ватаниву хориҷиро нишон додааст. Сифатҳои инсонӣ, аз қабилӣ масъулиятшиносӣ, садоқат ба касб, меҳнатдӯстӣ, фарҳанги баланди илмӣ ва муносибати ҷиддӣ ба иҷрои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ дар тамоми муҳтавои диссертатсия равшан инъикос ёфтаанд.

Натиҷаҳои асосии кори илмии Зикруллоҳзода Фарҳод Зикруллоҳ дар хулосаҳо ва тавсияҳои диссертатсия инъикос ёфта, аз ҷиҳати илмӣ асоснок гардида, бо маълумоти бозғимоди назариявӣ методӣ ва таҳлилий тасдиқ шудаанд. Муқаррароти асосии диссертатсия дар мақолаҳои илмии доғалаб, ки дар нашрияҳои илмии тавсиянамудаи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъб расидаанд, инчунин дар маърузаҳо дар конференсияҳо ва семинарҳои илмӣ-амалии сатҳҳои гуногун инъикос ёфтаанд.

Диссертатсияи Зикруллоҳзода Фарҳод Зикруллоҳ дар мавзӯи «Нақши бозиҳои дидактикӣ дар таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва муассисаҳои таълимии таҳсилоти олӣ» ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267) ва Дастурамал оид ба тартиби таҳияи диссертатсия ва автореферати диссертатсияҳо (Қарори Раёсати ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 март соли 2022, №3)

чавобгӯ буда, барои ҳимоя ҷиҳати дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3.5.9. Назария ва методикаи таълими забонҳои хориҷӣ (забони англисӣ) тавсия карда мешавад.

Роҳбари илмӣ:

доктори илмҳои педагогӣ,
профессори кафедраи забоншиносӣ
ва типологияи муқоисавӣ
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Рузиева Лола Толибовна

Маълумот барои тамос:

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17.
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
Телефон: +992 945 88 10 88
Почтаи электронӣ: akila.ru@mail.ru

16.01.26 т.

“Имзои Л.Т.Рузиеваро тасдиқ мекунам”

**Сардори Раёсати кадрҳо
ва корҳои махсуси ДМТ**

Шодихонзода Э.